

Åsne Seierstad

Realitu odrážely i dětské hry. V osmdesátých letech si děti hrály, že honí Rusy, v devadesátých letech představovaly různé skupiny islamistů.“

Afghánci

Tři příběhy z jedné země

absynt
prokletí / reportéři

~~absynt~~

Åsne Seierstad Afghánci

Tři příběhy z jedné země

Přeložila Eva Kecková

Překlad této knihy vychází s laskavou finanční podporou nadace NORLA.

This translation has been published with the financial support of NORLA.

Copyright © Åsne Seierstad, 2022

Cover art © Pavlína Morháčová, 2024

Translation © Eva Kecková, 2024

ISBN 978-80-8203-522-6

Obsah

6 Část první

- 7 Vůle
- 17 Neklid
- 23 Poušť smrti
- 31 Ostré bílé světlo
- 35 Základna
- 41 Krátká hra
- 51 Přečti si to sama
- 63 Pokusy
- 75 Na křídlech

82 Část druhá

- 83 My, kteří milujeme smrt
- 93 Domov
- 105 Zrození bojovníka
- 115 Oheň ve stanu
- 121 Otcové a synové
- 133 Abeceda
- 147 Nejdřív si zamilovala jeho hlas
- 165 Získat nějaká srdce
- 171 Příval
- 193 Nejlepší
- 201 Ministryně mučednické pomoci
- 215 V pasti
- 235 Velká hra
- 251 My Heart Will Go On

260 Část třetí

- 261 Kolaps
- 281 Vítěz
- 289 Ztracená
- 301 Exil
- 309 Čas na něhu
- 319 Chtěla byste se setkat s Tálibánem?
- 333 Rektor Rudovous
- 345 Na návštěvě u mrtvých
- 361 Zatmění Slunce
- 377 Čtvery šaty a mobilní telefon
- 391 Uprchlíci
- 401 Přicházejí chlapci!
- 415 Ze stínu
- 419 Ženy a chalífa
- 431 Up That Hill
- 447 Nový život

463 Jak tato kniha vznikla

- 477 Ediční poznámka
a poděkování překladatelky**

Část první

Vůle

Horečka stoupala.

Holčička měla rudé tváře a zpocené čelo, oči se jí leskly.

Přijde o ni?

Šaman položil dítěti na hrud' amulety a byliny. Na kousky papíru napsal verše, které měla Bibí Sitára ponořit do vody. Než se jí napije, nesmí se pokoušet rozluštit, co je na nich napsáno, neúčinkovaly by. Zbytečná informace. Bibí Sitára neuměla číst.

Samotné těhotenství bylo náročné, cítila, jak z ní vyprchávat životní síla. Už tehdy ji šaman navštívil a ona chtěla vědět, jestli je dítě zdravé a bude žít. Nabádal ji k trpělivosti. Když bude pít požeňnanou vodu, všechno dopadne dobře.

Připravil ji na to, že čeká holčičku. Bude pýchou své matky a měli by ji pojmenovat Džamíla – „krásná“.

Jeho slova se vyplnila. Dítě se narodilo zdravé a bylo opravdu krásné, mělo hluboké šedohnědé oči, světlou pleť a srdcovitý obličej. Až do chvíle, než přišla horečka, hrály si s Džamílou její starší sestry jako s panenkou – oblékaly ji, nosily, houpaly a hýčkaly. Balily ji do pruhů prostěradla a křížem převazovaly vyšívanými stuhami tak, že se skoro nemohla pohnout.

Teď sestry obezřetně nakukovaly dovnitř.

Současně s pocitem, že děťátko ztrácí, se Bibí Sitáře vrátil strach z období těhotenství.

Přivolala ještě dalšího svatého muže, tentokrát místního mullu. Posadil se k nemocnému kojenci a až do setmění předčítal verše z Koránu. Stejně jako šaman dostal štědrě zapláceno.

Po mullově návštěvě matka u dcery zůstala. Když otěhotněla, sdělil jí šaman ještě něco. Dívka prý bude něčím výjimečná. Tu myšlenku Bibí Sitára vytěsnila, protože nechtěla žádné pozoruhodné dítě. Naopak, chtěla úplně obyčejnou dceru.

Po týdnu horečka opadla. Matka děkovala Bohu. Vše bylo tak, jak přikázal. *Alhamdulillah*. Chvála Bohu.

Po čase na nemoc úplně zapomněli.

Sestry pokračovaly ve svých hrách. Džamíla dostávala šatičky a řetízky, nechali jí propíchnout uši. Možná proto, že se o ni tak dobře starali a nikdy jí nic nechybělo, vůbec nepostřehli, že se vlastně nezvedá. Zůstávala ležet a plazila se po koberci nebo seděla podepřená polštáři. Když něco chtěla, posouvala se po podlaze pomocí rukou nebo se vlnila jako had.

Jednou ji matka přebalovala a všimla si, že děvčátko má jednu nohu slabší než druhou. To se určitě srovná, pomyslela si. Za nějaký čas připadla matce noha i trochu kratší.

Zvedla ji a noha bezvládně spadla.

Znovu povolala šamana. Další modlitby, amulety a lístečky. Ale marně. Noha se nevyvíjela stejně jako ta druhá.

Matka byla stále přesvědčená, že Alláh má nějaký záměr.

Nikdo netušil, že dívčin nervový systém napadl virus. Zaútočil na mozkový kmen a poškodil míchu. Infekce nejprve nohu oslabil, pak způsobila její ochrnutí. Nemoc měla název – dětská obrna.

Džamíla se narodila v roce 1976. Takřka v celé Evropě byla dětská obrna vymýcená, ale v Afghánistánu virus stále řádil. V nuzných podmínkách se nemoci dařilo, přenášela se špinavou vodou, výkaly a kapénkami.

Dětskou obrnu není možné vyléčit, existuje na ni pouze vakcína, ale tu Džamíliným rodičům nikdo nenabídl. Nikdy

ani nenavštívili doktora – tak matka označovala vystudovaného lékaře – na rozdíl od *malanga*, šamana, který léčil příkládáním rukou a verši z Koránu. Tradice předávané z šamana na šamana nikdo nepovažoval za něco, co by bylo v rozporu s muslimským učením, malanga přece jeho schopnostmi léčit obdařil Alláh.

I po matčině objevu na přebalovacím pultu pokračovaly sestry a sestřenice v hrách se svou krásnou a poddajnou panenkou. V domácnosti se to hemžilo dětmi. Otec a jeho bratři se svými rodinami sdíleli několik domů spojených velkým dvorem. Matka reagovala na sebemenší dívčino zakňourání, takže dcera nikdy nic nepotřebovala ani si nestihla cokoli přát. Džamíle byly dva roky, tři, čtyři, pět, a stále nevstávala. Za ostatními dětmi se plazila rychlostí blesku, ale když vyběhly na ulici, zůstávala sedět na sluncem vyhřátém parapetu. Snažila se svou křivou nohu schovat. Široké kalhoty pod šatičkami zakrývajícími nohy vsedě měla na kolenou prošoupané a děravé. Kolena se stala jejími chodidly.

„Měli byste ji nechat vyšetřit u doktora,“ poradila matce jedna teta. Možná by nějaká léčba existovala. „Bude ti na obtíž. Takováhle se nikdy nevdá.“ Nikoho nezajímalo, že to Džamíla slyší. Předpokládalo se, že zaostalé tělo znamená i zaostalou mysl.

„*Langáka* nikdo nechce!“ vzdychaly tety. Langák, mrzák, ano, přesně to byla, jak tam seděla na polštáři s nemohoucíma nohama. Otec a matka se domnívali, že je to určitě trest za něco, co rodina provedla, odplata za hříchy předků. V tomhle životě se nic neděje náhodou, vše se vrací, třebaže muka postihnou příbuzné i několik generací poté, co k provinění došlo. Bůh tak trestal spravedlivě, byť svévolně.

Existovalo však něco, na co byl krátký i samotný Bůh – černá magie. Někdo mohl Džamílu uhranout, někdo, kdo chtěl rodině ublížit. Takové zlo dokázal napravit jen šaman. Lékař se naší dcery v žádném případě nedotkne, rozhodl otec.

Kromě broukavě odříkávaných modliteb a trochy vody ze svatého pramene v Mekce se tedy dívčině noze žádné léčby nedostalo.

Když bylo Džamíle pět, jejímu staršímu bratrovi se narodila dcera. Jednoho dne Džamíla svoji neteř pozorovala. Sledovala, jak roční holčička natáhla ruce k okraji stolu, zvedla se – a stála. Džamíla později potají zkoušela totéž. Chytala se stolu, napínala svaly na rukou, pevně se držela a vytahovala se vzhůru.

Jednoho dne položila ruce na hladkou desku, opřela se a vtom k tomu došlo: Vstala.

Pilně trénovala. Svaly na zdravé noze se zpevnily. Rovnováha se zlepšovala. Nakonec se dívka okraje stolu pustila.

Během další bratrovy návštěvy pozorovala, jak se roční holčička poté, co se zvedne, drží stolu a pomocí rukou se podél něj posouvá.

Jakmile se ocitla o samotě, pohyby své neteře napodobila. Najednou se ve dveřích objevila matka. Džamíla se zapotácela a spadla na zem.

„To nemusíš!“ vykřikla matka, vyděšená dceřinými neohrabanými pohyby. „Můžu ti to podat.“

Džamíla vyrůstala v rodině, kde dívky neměly nic chtít, neměly po ničem toužit. Čím pasivnější byly, tím lépe. Život je třeba žít s otevřenýma rukama, vtloukala jí matka do hlavy. Na ničem neulpívat, nikdy nic nepožadovat. Pak se ti dostane toho, co ostatní neudrželi, co si nechali proklouznout mezi prsty.

Jakmile Džamíla uviděla, jaký je svět ve výšce očí, už se odmítala plazit. Poskakovala na své silnější noze nebo kulhala. Když neteř dostala chodítko, poprosila o něj pokorně i Džamíla. Nakonec matka požádala řemeslníka, aby Džamíle také jedno vyrobil. Bylo dřevěné, z tyček připevněných k malým kolečkům a s rukojetí, prostě takové, jaké na

Západě používají senioři, jen v malém. Pro domácí použití. Do venkovního světa mrzáci nepatřili.

Každé ráno, když si bratři oblékli školní uniformy, popadli aktovky a vyrazili ven, zůstávaly sestry doma. Učení by je mohlo rozrušovat a kazit, vnuknout jim nepatřičné myšlenky, vyvolávat neklid. Jejich hodnota na sňatkovém trhu by klesla. Všechno se točilo především kolem jediného – jejich hodnoty. Jejich tržní ceny.

Tradiční, předem dohodnuté manželství představovalo transakci. V ní se přihlíželo k dívčíným kvalitám: věku, vzhledu, šikovnosti. K rodině, klanu, světským statkům. Ke cti, pověsti, postavení. Dohromady vytvářela tato hlediska cenu, o níž mohli rodiče s rodinou nápadníka vyjednávat.

Ibrahim byl stran svých dětí a toho, čeho díky nim může dosáhnout, ctižádnostivý. Pokud šlo o dcery, zajímalo ho, jaká spojení by mu jejich tržní hodnota mohla přinést. Přesně tak to rodiny a klany dělávaly po staletí.

Proto bylo důležité tuhle hodnotu ještě před vdavky maximalizovat. Některé faktory změnit nešlo – třeba rodové a klanové postavení. O to důležitější se jevilo zdokonalit ovlivnitelné přednosti. Skutečnost, že dívky zůstaly neviděné, posilovala jejich čistotu. Džamíliny sestry nesměl spatřit žádný muž. Žádný muž nesměl zaslechnout jejich hlasy. Nikdo nesměl vědět, jak se jmenují. Jestliže se jméno nějaké ženy rozkřiklo, už to jí poskvřnilo pověst. Tohle Džamílin otec svým dcerám vštěpoval. Když přijímal hosty, seděly v tichosti nebo si neslyšně šeptaly v jiné části domu.

Ibrahim byl přísný muž věrný tradicím. Narodil se v Ghazní, ve městě ovládaném klany, které se nachází na náhorní plošině v jihovýchodní části země. Vyrůstal v chudobě, do školy nechodil a začínal tak, že doma na špinavé podlaze vydělával kůže. Ještě jako kluk pak před hliněným domkem své rodiny prodával to, co lidé potřebují pořád: rakve.

Vypracoval se dočista sám od nuly. I oblečení bude vždycky potřeba a po šatech a šálách rozšířil nabídku o zemědělské zboží, pak přidal kola, motorky, auta a nákladáky. Nakonec vsadil na lukrativní byznys, který se nazýval jednoduše import–export. Melouny, granátová jablka a hrozny tam, klimatizace, fény, beton a cement sem. Skupoval celé obchody, velké pozemky, na kterých podle jeho mínění mohla vyrůst nákupní centra. Chudý chlapec, který se sám nikdy nenaučil pořádně číst a psát, uměl využít dobrých časů po druhé světové válce, dobu, kdy v Afghánistánu vznikla první banka, první elektrárna, stavěly se nové mosty a lepší silnice.

Džamílíni rodiče se přestěhovali z Ghazní do Kábulu, protože podle Ibrahíma představovalo tohle město budoucnost. Najal dvě indické sekretářky, aby dohlížely na peníze a na smlouvy. Král Záhír Šáh, který vládl od roku 1933, dokázal mistrně zužitkovat polohu své země mezi dvěma světovými velmocemi – obě Afghánistán budovaly a vyzbrojovaly. Na jednom konci země zahájil projekt budování silniční sítě Sovětský svaz, na druhém ho dokončily Spojené státy. Sověti stavěli moderní leteckou základnu v Bagrámu, Američané zatím slavnostně otevírali mosty a křtili přehrady. Pod horským průsmykem v Hindúkuši odstřelovali sovětští inženýři skalní masivy, aby nejvýše položený tunel na světě propojil sever s jihem.

Král měl velkolepé plány. Najal americké inženýry, aby přeměnili skalnatou poušť Hilmand v oázu. Cílem bylo vybudovat vzorové město se spoustou zelených alejí a bazénů, s kinem, tenisovými kurty a společnými školami pro chlapce a dívky, přičemž vše by poháněly turbíny z obrovských přehrad, jež měly vzniknout. Začalo to dobře. V „Malé Americe“, jak se místu přezdívalo, pěstovali farmáři díky vodě z přehrady bavlnu a pšenici. Jenže vrstva zeminy byla tenká. Pronikala do ní sůl a úroda ničila. Bez řádné péče podloží

zvětrávalo a investice přišly vniveč. Nakonec se rolníci místo obilí raději pustili do pěstování máku sloužícího k výrobě opia a oázu zatím pohltila poušť.

Z Ibrahíma se v Kábulu stal vlivný obchodník.

Džamíla ho zpovzdálí obdivovala. Věděla, že je z ní zklamáný, nemůže ji vystavovat na odiv ani na ni být hrdý. Tak to prostě bylo. Toužila po otcově uznání, ale vídala ho zřídka. Snad nejraději ze všeho sedávala za volantem jednoho z jeho aut, v nichž si směli hrát za podmínky, že budou opatrní. Na dvoře stál Mercedes, Rolls-Royce a modrý Ford. Často si hrála na to, jak řídí – dokud se ze školy nevrátili bratři. To pak musela místo řidiče opustit.

Když byli bratři venku, Džamíla jim někdy tajně nakoukala do batohů. Vytahovala knihy. Nejdřív si prohlížela obrázky, pak krásné plynulé vzory – perskou abecedu.

Knihy zavírala dřív, než ji mohl někdo odhalit. Dobře věděla, jak zní plán.

Sestry se vdají.

Bratři zdědí otcův podnik.

Ona bude bydlet s rodiči, dokud budou naživu.

Po jejich smrti za ni převezmou odpovědnost bratři. Představovala břemeno. Nikdo ji k ničemu nepotřeboval. Jak otcí rostly příjmy, opatřil do domu personál, pomocníci do domácnosti a zahradníka.

K čemu by mohla být ona?

Dlouho trénovala chůzi bez berlí. Jednu nohu posunula vpřed, druhou přitáhla, našla rovnováhu a teprve pak znovu pohnula nohou. Udělala jeden krok, pak druhý. Snažila se, aby bylo kulhání co nejméně nápadné. Jeden krok, dva kroky, tři kroky, deset!

Tělo vážilo přesně tolik, že je nohy zvládly unést.

Šla.

Naučila se chodit!

Když se teď postavila na nohy, a ty ji dokonce nesly, nechtělo se jí už otálet. Věděla, po čem touží. Chodit do školy jako její bratři. V těch krásných ornamentálních vzorech, za všemi těmi znaky, se skrýval celý svět, tím si byla jistá.

Ibrahím jen zavrtěl hlavou.

„To není pro tebe!“

„Nechte mě to zkusit!“ žadonila.

„Nepřipadá v úvahu!“

„Prosím!“

Otec nebyl na odpor zvyklý. Bratři většinou ani nemukli, sledovali dráhu, kterou jim vytyčil. Sestry nežádaly nikdy o nic.

Langák! Langák! Mrzačka!

Otec nakonec všechny překvapil a povolil. Džamíla bude s bratry smět do školy.

Mrzačka!

Mezi dětmi ze sousedství si na posměch rychle zvykla.

Dospělým to bylo jedno. Děti si žily ve vlastním světě. Nikdo je neučil, že by odlišností neměly pohrdat. Na slabost se dívaly svrchu, tělesným vadám se vysmívaly. Od lidí, které stihlo uřknutí, Boží pomsta či cokoli jiného, bylo lepší se držet dál. Bratři se Džamíly nezastávali, naopak, její nemotorné kulhání a skutečnost, že je doprovází do školy, je uváděly do rozpaků. Prosili otce, ať to po nich nevyžaduje, nemohla by tam přestat chodit? Sestra jim byla jen na obtíž. Cítili se trapně. Nač jí školní docházka bude?

Ale otec jí to slíbil. Džamíla smí chodit do školy, dokud se nenaučí číst.

S hlavou co nejvíc vztyčenou za sebou táhla svou ochrnutou nohu. Knihy, psací potřeby, učitelé. Jak to všechno milovala! Brzy byla nejlepší ve třídě. Na konci školního roku přinesla domů vysvědčení, o jakém se žádnému z bratrů nikdy ani nepsalo.

„Tak to bychom měli,“ usmál se otec. „Teď už umíš číst a psát.“

Po prázdninách se bratři znovu chystali do školy, Džamíla však měla zůstat doma s matkou. Sbírat na zahradě švestky. Loupat fazole. Louskat mandle. To se jí nelíbilo. Chtěla nastoupit do druhé třídy.

„Už mě s tím neobtěžuj,“ odbyl ji otec.

Džamíla zvedla jeden prst a prosebně se na něj zadívala.

„Ještě jeden rok, jen jeden rok navíc, jeden jediný...“

Nikdo přesně nevěděl proč, ale Ibrahím ustoupil. Následovalo další krásné vysvědčení.

Každý rok se situace opakovala. Džamíla zvedla prst, jako při modlitbě.

Pokaždé získala *jen jeden rok navíc*.

Neklid

Neklid se v Afghánistánu začal šířit ještě předtím, než se Džamila narodila. V polovině šedesátých let vstoupila v platnost nová, progresivní ústava. Vznikaly politické strany, byla uznána svoboda tisku, ženy získávaly místa ve státní správě a úřednice nesměly nosit burky. Král Záhír Šáh ve svých projevech používal výrazy jako demokracie a rovnost pohlaví.

Reformy začaly shora. Třídy vznikajících středních škol plnily děti z elitních rodin, které pak odjížděly studovat na Západ nebo na techniku do Moskvy. Kábulská univerzita přilákala široké spektrum intelektuálů.

Afghánské hlavní město proslulo svým nočním životem – Pákistánci sem jezdívali o víkendech popíjet whisky, šejkové z Perského zálivu tančit. Mladí hippies ze Západu tu během svých *poutí* do Indie hledali odpočinek a při něm kouřili místní opium a hašiš.

Kábul vzhlížel hlavně k Západu. Podoba ulic, módní časopisy, dokonce i mládežnické bouře se inspirovaly Paříží, přestože pouze každý desátý Afghánec uměl číst a psát. Město představovalo bublinu. Moderní účesy, minisukně a halenky bez rukávů byly zcela skutečné, a přesto jen vytvářely iluzi.

Město a venkov byly dva oddělené světy. Zatímco metropole pulzovala západní hudbou, značné části země chyběla pitná voda. Lidé hladověli, děti umíraly na banální choroby. Země netáhla za jeden provaz. Kontrasty se přetavily v konflikt.

Nespokojenost se vyhrtila koncem šedesátých let. Vícerovnovin vyzývalo ke změně režimu. Afghánští stalinisté a trockisté, dosud těžící z králova pokusu o vybudování

demokracie, kterou chtěli sami zrušit, vyšli do ulic. Čerstvě zrozenou komunistickou stranu štěpily velké vnitřní spory. Studenti házeli kameny po policistech.

Zásadnější neklid se šířil – podstatně méně hlučně – na venkově, a to za podpory mladých islamistických intelektuálů z měst. Je dění v Kábulu v souladu s islámským učením?

Mullové se domnívali, že ne.

Kábulská mládež šilela z Beatles, ale lidé mimo města žili tak jako jejich rodiny po celá staletí. Pěstovali stejné plodiny jako předkové: ořechy, meruňky a mrkev, a žili z ruky do úst. Na horských svazích se pásly ovce a kozy.

Každodenní život žen se odehrával za vysokými hliněnými zdmi. Za nimi se rodily, za nimi umíraly. Svůj domov měla žena opustit pouze dvakrát za život, pokaždé oblečená v bílém: když ji jako novomanželku vedli do domu jejího manžela a když ji vynášeli v rakvi.

Sám král byl spíš prozápadně než prosocialisticky orientovaný. Po vypuknutí nepokojů hledal pomoc za Atlantikem, ale Spojené státy měly dost napilno s válkou ve Vietnamu. Afghánský vládce se tudíž vojensky i ekonomicky sblížil se Sovětským svazem.

Když na počátku sedmdesátých let udeřilo sucho, což Záhira Šáha nijak zvlášť netrápilo – rozhodně ne natolik, aby lidem v jejich strádání jakkoli pomohl – trůn se pod ním zakymácel.

Jednoho horkého červencového dne roku 1973, zatímco se král nacházel u svého očního lékaře v Itálii, obsadil královský palác jeho bratranec Daúd. Když Záhír o deset let dřív obnovil přímou královskou vládu, propustil prince Daúda z funkce premiéra. Tomu se nyní podařilo proniknout zpět.

Během převratu vedeném hrstkou důstojníků nebyla prolita jediná kapka krve a Daúd po něm regenta, panujícího od jeho dětství, zbavil veškeré moci.

Zrušil království a nastolil republiku. Marxisté puč podpořili a získali ve vládě několik křesel, postupně o ně ale přišli. Nový vládce zároveň potíral islamisty, obával se, že by mohli jeho režim podkopávat. Představitelé Muslimského bratrstva skončili ve vězení nebo uprchli do Pákistánu.

Nad Ibrahímem držela královská administrativa ochrannou ruku. Když se král po převratu z Itálie nevrátil, přeorientoval se Džamílín otec na nové vládce. Daúd pro obchody neznamenal obrat k horšímu. Ať už monarchie, nebo republika, to, co Ibrahím prodával, země potřebovala.

Nová ústava z roku 1977 byla formulována v duchu revoluční rétoriky a politika, která z ní vycházela, zahrnovala pozemkové reformy i znárodňování, v praxi si však režim počínal stejně jako dřív: centralizovaně, autokraticky a represivně. Moc spočívala v rukou armády a úřednictva.

Zatímco Ibrahímův podnik se dále rozvíjel, kdysi svobodný tisk byl tvrdě potlačen, svoboda slova se vytratila, disidenti umkli.

Spojené státy, které se dosud zabývaly vlastní válkou v jihovýchodní Asii, postupně svou pomoc Afghánistánu omezovaly. Ve snaze vymanit se ze sovětského vlivu se Daúd orientoval na neutrální země: na Indii, Írán a Egypt. Během jedné jeho návštěvy v Moskvě si tohoto obratu všiml i generální tajemník ÚV KSSS Leonid Brežněv. Bývalý princ na to údajně reagoval strohými slovy, že spolupracuje s tím, s kým chce, a nehodlá si od nikoho nechat nic diktovat.

Tímto odvážným krokem zpečetil svůj osud. Když afghánští marxisté v čele s básníkem Tarakím v dubnu 1978 obsadili prezidentský palác, nitky vedly do Kremlu. Po několika hodinách intenzivních bojů byl Daúd i s celou svou sedmadvacetičlennou rodinou popraven, stejně jako bolševici po revoluci v roce 1917 skoncovali s rodinou cara Mikuláše II.

Masakry pokračovaly a rozšířily se po celé zemi. Komunisté tvrdě zasahovali i na venkově. Mullové a příslušníci náboženských obcí byli vězněni, mučeni a zabíjeni.

Nová vláda se neudržela dlouho. Po necelém roce u moci, v září 1979, přišel Tarakí v paláci, který sám uchwátíl, o život. Jeho úřad převzal premiér Amín, kterého se Moskva původně chtěla zbavit.

Teprve Amínův režim začal Ibrahímovi způsobovat potíže. Soukromé vlastnictví se zkomplikovalo a podléhalo přísným omezením. Vláda zavedla radikální pozemkové reformy, při nichž se snížilo množství půdy a nemovitého majetku, které mohla vlastnit jedna rodina. Co normu přesahovalo, stát zkonfiskoval a Ibrahím tak o část půdy přišel. Amín věřil, že když odebere moc buržoazii, získá podporu obyčejných lidí. Reformy mu ale žádnou oblibu ani užitek nepřinesly. Sklizeň dopadla katastrofálně a nedostatek potravin vyvolal nepokoje.

Leonid Brežněv stojící v čele politbyra – výkonné moci Sovětského svazu – chtěl v Afghánistánu dosadit novou loutkovou vládu. Přestože ho od toho jeho vlastní generálové zrazovali, rozhodl se svého jižního souseda napadnout.

Na Štědrý den roku 1979 přistály sovětské vojenské letouny na kábulském letišti.

Kreml plánoval stabilizovat nový režim a po několika týdnech vojáky stáhnout. Ti dostali za úkol nejprve obsadit města, v nichž měli komunisté nejsilnější podporu, a poté afghánské armádě dodat munici a podpořit ji, aby překonala odpor na venkově. Sovětští vojáci se nikdy neměli sami zapojit do boje.

Převrat samotný proběhl rychle. Stejně jako jeho předchůdce, i Amína zastřelili v paláci Arg, a to poté, co ho jeho ruští kuchaři přiotrávili.

Ruská supervelmoc se zmocnila nezávislé neutrální země, odstranila prezidenta a dosadila k moci nové loutky. Ze všech